

for Fæsteren en meget uheldig Brugsform. Det er jo meget smaa Lodder, det her drejer sig om, og, efter hvad jeg kan skønne, i Regelen kun lidet værdifulde Lodder, saaledes at de giver faa Betingelser for at kunne byde smaa selvstændige Landbrug. Man forstaar, at de Folk, der, naar Lejemaalet er udløbet, staar med en Bygning uden Jord, kommer i stor Forlegenhed. Derfor har Lovforslaget i Princippet afgjort min Sympati, men om man kan isolere det og fremme det for sig selv alene for Bornholms Vedkommende, er noget, som et eventuelt Udvalg maa overveje. Dog maa jeg sige, at efter at have hørt den højtærede Ministers Udtalelser kan Haabet om at faa dette Lovforslag gennemført i denne Samling jo ikke være stort. Det vilde ogsaa være naturligere, om Sagen blev ført frem af Regeringen. Ministeriet og Regeringen har jo ganske anderledes gode Betingelser for at undersøge hele dette Forhold og kan bedre udarbejde Forslag til Spørgsmaalets Løsning, end det kan lade sig gøre ad privat Vej. Selv om Udvalget nok kan anstille nogle Undersøgelser af de nærmere Forhold, er det givet, at Administrationen har Betingelser for at kunne lægge Sagen anderledes til Rette og underbygge den bedre med Oplysninger.

Enkelthederne i Lovforslaget skal jeg ikke komme særlig ind paa. Man forudsætter jo, at idet et saadant Lovforslag vedtages, vil det i nogen Grad virke til, at Parterne maaske kunde enes, og det vil jo være det bedste. Ligesom det har vist sig, at den Omstændighed, at der har været nedsat en Fæstekommission, hvori Flertallet, Fæsternes Repræsentanter, har holdt paa Fæstes Overgang til Selvejendommen, eventuelt gennem Tvang, har virket til, at der er kommet svær Fart i Salg af Fæstegodset underhaanden, netop som Følge af dette Kommissionsforslag og Ud sigten til, at der kan komme en Regering, der vil fremsætte et Lovforslag i Overensstemmelse dermed, saaledes kunde man ogsaa nok tænke sig, at en Lov som den foreliggende vilde medvirke til en frivillig Overenskomst. Men ellers vilde der nok kunne tænkes Tilfælde — jeg ved ikke, om der foreligger saadanne, men der maa tages Hensyn til det —, hvor en saadan Lod laa inde i en Mands Ejendom, og hvor det kunde blive meget uheldigt og ubekvemt og forringe hans Ejendoms Værdi, hvis der blev oprettet et saadant meget ubelejligt beliggende, selvstændigt Brug. Det er ogsaa et Forhold, der maa

tages Hensyn til ved Lovforslagets nærmere Udarbejdelse.

Jeg vil slutte disse Bemærkninger med at udtale, at jeg og mit Parti har i høj Grad Sympati med, at hele Fæsteforholdet afløses og afløses paa den Maade, at man gaar over til Selveje. Vi er gennemgaaende ikke enige med det Mindretal i Fæstekommissionen, der har antydnet, at de kunde tænke sig en saadan Fæsteform, at Brugerne af Ejendommen ejede Bygningerne, men ikke Jorden. Vi finder, at det under alle Omstændigheder vil være uheldigt, og vi vil derfor gerne medvirke til Fremme af dette Lovforslag, saa vidt det er muligt; men, som sagt, efter Ministerens meget skeptiske Udtalelser synes der jo ikke at være noget stort Haab om, at vi kan naa til et Resultat i denne Samling.

Kofoed: Min Kollega fra Bornholm (Hauge), sammen med hvem jeg jo er Forslagsstiller til dette Lovforslag, har som Ordfører for os udtalt sig udførligt om dette Lovforslags Forhistorie og om Motiverne til det, og da jeg ganske kan tiltræde det, som det ærede Medlem har udtalt, kan jeg fatte mig i største Korthed. Jeg vil kun paa mit Partis Vegne, da det er overdraget mig, udtale, at vi indenfor vort Parti sympatiserer med de Fanker, som er lagte til Grund for dette Lovforslag. Vi ønsker dette Lovforslag fremmet, men jeg vil udtrykkeligt betone, at det drejer sig om en lokal Lov, til Dels ogsaa en Lejlighedslov, og Stillingen til dette Lovforslag behøver i og for sig intet at foregribe med Hensyn til Stillingen overfor specielle Spørgsmaal, naar det store Fæsteafløsningsspørgsmaal kommer til Forhandling her i Tinget. Af alle Fæsteforhold er det, som her er Tale om, det superficiære, det mest uheldige; og det mest mislige ved dette Forhold er, at naar Kontraktforholdet er udløbet, kan Jordejeren benytte det særlige Kontraktforhold til at skaffe sig en ubillig Fordel paa Bygnings ejerens Bekostning ved at forlange Lejefgiften sat op eller ved at forlange, at Bygningerne fjernes, hvilket betyder en væsentlig Værdiforringelse af det, som Fæsteren i Tidens Løb har erhvervet sig. Som det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup) gjorde opmærksom paa, har gamle Landbrugsbygninger en meget ringe Værdi, naar de skal brydes ned og flyttes bort. Det er jo ogsaa en Tankegang, som Fæstekommissionen i sin Helhed har været inde paa og har